

Gezamenlijk advies

Ontwerp verzameldecreet omgeving, natuur en landbouw

Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw

Datum van goedkeuring **15/09/2016**

Datum goedkeuring SALV 16/09/2016
Datum goedkeuring SERV 19/09/2016

Volgnummer 2016 | 018

Coördinator + e-mailadres Dirk Uyttendaele, dirk.uyttendaele@minaraad.be

Co-auteur + e-mailadres Sandra Sliwa, sandra.sliwa@minaraad.be
Kris Van Nieuwenhove, kvnieuwenhove@serv.be
Kathleen Quick, kathleen.quick@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Procesbeschrijving.....	3
Dossierbeschrijving en aanbevelingen.....	5
1 Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de wet van 23 september 1931 op de aanwerving van het personeel der zeevisscherij	5
1.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	5
1.2 Aanbevelingen	5
2 Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990	5
2.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	5
2.2 Aanbevelingen	5
3 Hoofdstuk 10. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.....	6
3.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	6
3.2 Aanbevelingen	7
4 Hoofdstuk 11. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen	8
4.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	8
4.2 Aanbevelingen	8
5 Hoofdstuk 12. Wijziging van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur	8
5.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	8
5.2 Aanbevelingen	9
6 Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006.....	11
6.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	11
6.2 Aanbevelingen	11
7 Hoofdstuk 20. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen	11
7.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	11
7.2 Aanbevelingen	12
8 Hoofdstuk 23. Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten.....	14
8.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	14
8.2 Aanbevelingen	14
9 Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden, en het decreet van 29 maart 2002 houdende bekrachtiging van de stedenbouwkundige vergunningen verleend door de Vlaamse Regering op 18 maart 2002 in toepassing van het decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden.....	15
9.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel	15
9.2 Aanbevelingen	15

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	19 juli 2015
Naam adviesvrager + functie	Joke Schauvliege, Vlaams Minister van Omgeving, Natuur en Landbouw
Rechtsgrond van de adviesvraag	DABM, Art. 11.2.1§2, 1°
Adviestermijn	30 dagen
Samenwerking	SALV en SERV
Overlegcommissie	Werkcommissie Milieuhygiëne, werkcommissie Open Ruimte, ...
Vergaderingen: soort + datum	25 augustus, 1 en 8 september 2016

De Minaraad, SERV, SALV en SARO ontvingen van Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw op 20 juli 2016 een adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur, landbouw en energie (hierna: het "ontwerp Verzameldecreet"). Minaraad, SALV en SERV beslisten een gezamenlijk advies te formuleren.

Inzake de termijn staat de begeleidende brief van Vlaams Minister Joke Schauvliege 30 dagen toe na ontvangst van de adviesvraag. Deze stemt overeen met de gewone procedure volgens het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden. Op vraag van de Minaraad werd een termijnverlenging toegestaan tot de geplande raadszitting van de Minaraad op 15 september 2016.

Het dossier dat aan de adviesvraag was toegevoegd, bestond uit:

- Het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur;
- Een memorie van toelichting;
- De nota aan de leden van de Vlaamse Regering;
- Beslissingsfiche VR PV 2016/34 – punt 0085;
- Het advies van 29 juni 2016 van de Inspectie van financiën;
- Het begrotingsakkoord van 15 juli 2013.

Het voorontwerp van decreet omvat 27 hoofdstukken. Behoudens "Hoofdstuk 1 Algemene bepaling" en "Hoofdstuk 27 Slotbepalingen" beoogt elk van de overige vijfentwintig hoofdstukken een verbetering van even veel wetten en decreten inzake omgeving, natuur en landbouw.

In voorliggend advies worden de door de raden weerhouden wijzigingsvoorstellen omschreven en aansluitend worden er aanbevelingen of opmerkingen geformuleerd. Hoofdstukken waarbij de raden geen bedenkingen formuleerden, komen niet voor het in het advies. Het beschrijvende deel

wordt beperkt tot de wijzigingen die relevant zijn voor de vervolgens geformuleerde aanbevelingen. De beschrijving wordt gebaseerd op de Memorie van Toelichting en op bijkomende informatie die verleend werd door de administratie of het kabinet.

Dossierbeschrijving en aanbevelingen

1 Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de wet van 23 september 1931 op de aanwerving van het personeel der zeevisscherij

1.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

- [1] Via artikel 2 wordt het woord 'scheepsjongen(s)' in art. 1 van de wet vervangen door het woord 'scheepsjongere(n)'. Zowel Omzendbrief VR/2014/4 als het SALV-advies van 20 november 2015¹ vroegen reeds om de voorkeur te geven aan een genderneutraal woord.

1.2 Aanbevelingen

- [2] De raden zijn tevreden dat met dit ontwerp van decreet gevolg wordt gegeven aan de aanbeveling van de SALV van 20 november 2015.

2 Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

2.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

- [3] Via wijzigingsartikel 29 wordt de eenvoudige procedure voor ontbossingen op grond van artikel 47 van het Bosdecreet, met name ontbossingen voorzien in een goedgekeurd beheerplan, aangescherpt. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen beheerplannen goedgekeurd voor en na 1 januari 2009. De aanscherping heeft volgens de memorie van toelichting² enkel betrekking op de extra voorwaarde voor beheerplannen die na 1 januari 2009 zijn goedgekeurd. Een eenvoudige procedure wordt met deze wijziging enkel nog mogelijk voor ontbossingen, voorzien in het beheerplan en enkel indien deze noodzakelijk is voor de realisatie van vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. Voor alle andere ontbossingen moet de procedure op grond van artikel 90bis worden gevolgd en moet er dus, onder andere, een stedenbouwkundige vergunning worden aangevraagd.

2.2 Aanbevelingen

- [4] De raden stellen vast dat er in het Bosdecreet verschillende regelgevingen bestaan met betrekking tot ontbossing³, al dan niet met doorwerking in een uitvoeringsbesluit:
- Art. 47: regeling voor ontbossing, voorzien in beheerplannen, goedgekeurd voor 1 januari 2009;

¹ SALV, Advies over het Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de verplichte bijdrage van de reders van Belgische vissersvaartuigen voor 2016 aan het Fonds voor Scheepsjongens

² Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw VR 2016 1507 DOC.0873/3QUATER, p.8

³ Bosdecreet van 13 juni, zoals gewijzigd, art. 47, art. 87, art. 90bis, art.90ter..

- Art. 47: regeling voor ontbossing, voorzien in beheerplannen, goedgekeurd na 1 januari 2009;
- Art. 87, vijfde lid: rooiing van bossen binnen een termijn van 22 jaar in agrarisch gebied;
- Art. 90bis, §1, eerste lid: mogelijkheid tot bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor ontbossing onder bepaalde voorwaarden;
- Art. 90bis, §1, derde lid: mogelijkheid tot bekomen van een ministeriële ontheffing van het verbod tot het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning;
- Art. 90ter, §7: mogelijkheid tot bekomen van vergunning tot ontbossing van de meest kwetsbare waardevolle bossen, aangeduid op een kaart, vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Verschillende van de Raadspartners zijn bij één of meerdere van deze regelingen betrokken partij en hebben elk hun bedenkingen hierbij. Ook met betrekking tot de in wijzigingsartikel 29 voorgestelde wijziging, zijn de meningen verdeeld.

De raden vragen dan ook om te onderzoeken of een administratieve vereenvoudiging m.b.t. diverse verplichtingen (ontheffingen, vergunningsplichten, adviesverlening, ...) mogelijk is inzake de regelingen in het Bosdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten.

3 Hoofdstuk 10. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

3.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

[5] **Beschrijving van het wijzigingsvoorstel.** Wijzigingsartikel 36 brengt verschillende wijzigingen aan in artikel 36ter, §3, eerste lid, van het Decreet Natuurbehoud, inzake de toepassing van het instrument van de passende beoordeling. Deze bepaling houdt verband met artikel 6 van de Europese Habitatrichtlijn. In het Decreet Natuurbehoud worden verduidelijkingen omtrent de toepassing van het instrument ‘passende beoordeling’ ingevoegd, onder andere een passage die stelt dat *‘passende beoordelingen ook rekening moeten houden met de positieve natuurmaatregelen die in een activiteit, plan of programma worden voorzien’*. Een overheid kan een plan of programma alleen goedkeuren mits er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone door kan ontstaan.

[6] **De Antwerpse haven.** Met betrekking tot wijzigingsartikel 36 en de interpretatie die aan het instrument van de passende beoordeling wordt gegeven, stellen de raden vast dat na het toekomen van deze adviesvraag een arrest van het Europees Hof van Justitie

werd gepubliceerd⁴. Dit arrest is een antwoord op een prejudiciële vraag van de Raad van State aan het Europees Hof van Justitie, specifiek over de manier van omgaan met artikel 6 van de Habitatrichtlijn in de Antwerpse haven. Ook in de memorie van toelichting⁵ wordt verwezen naar het GRUP voor de afbakening van het Zeehavengebied Antwerpen – deel linkeroever.

Het arrest behandelt het volledige artikel 6 van de Habitatrichtlijn en deelt maatregelen op grond van dit artikel in drie categorieën in, met name instandhoudingsmaatregelen, preventieve maatregelen en compenserende maatregelen⁶.

In de memorie van toelichting bij dit wijzigingsartikel⁷ wordt gesteld dat de in het GRUP 'Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever', opgenomen maatregelen worden genomen met het oog op het behoud van een gunstige staat van instandhouding van een speciale beschermingszone en aldus niet kunnen worden beschouwd als compenserende maatregelen (conform artikel 6.4 van de Habitatrichtlijn). De uitlegging die met deze wijziging aan de passende beoordeling wordt gegeven, lijkt op maat hiervan te zijn geschreven. In zijn arrest heeft het Europees Hof van Justitie anders geoordeeld⁸.

3.2 Aanbevelingen

- [7] **Inzake het wijzigingsvoorstel over de passende beoordeling.** De raden menen dat het hierboven vermelde arrest van het Europees Hof van Justitie over de aanpak die in de Antwerpse haven wordt toegepast, problematisch kan zijn voor de bepaling inzake de passende beoordeling die met dit wijzigingsvoorstel wordt ingevoerd. Het Hof verklaart immers voor recht dat *"... de maatregelen die zijn opgenomen in een plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied van communautair belang, en die erin voorzien dat, voordat zich negatieve gevolgen voordoen voor een aldaar voorkomend type natuurlijke habitat, er een toekomstig areaal van dat type wordt ontwikkeld, waarvan de ontwikkeling evenwel zal worden voltooid na de beoordeling van de significantie van de mogelijke aantasting van de natuurlijke kenmerken van dit gebied, niet in aanmerking kunnen worden genomen bij die beoordeling."* De raden bevelen aan om de wijzigingen inzake het instrument passende beoordeling, met name wijzigingsartikelen 36, 2° en 3°, niet door te voeren.

⁴ Arrest van het Europees Hof van Justitie van 21 juli 2016 betreffende verzoeken om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Raad van State (België) bij arresten van 13 juli 2015, ingekomen bij het Hof op 17 juli 2015.

⁵ Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw. VR 2016 1507 DOC0873/3QUATER, p.15

⁶ Arrest van het Hof (Zevende kamer) van 21 juli 2016. C-387/15 – Orleans e.a., p. 10, §33

⁷ Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw. VR 2016 1507 DOC0873/3QUATER, p.15

⁸ Arrest van het Hof (Zevende kamer) van 21 juli 2016. C-387/15 – Orleans e.a., p. 14, §64

4 Hoofdstuk 11. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlakedelfstoffen

4.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

[8] Om de herinrichting van een nabestemming na een ontginning af te dwingen, beschikt de Vlaamse Overheid over het instrument van de financiële zekerheden die de kosten voor de realisatie van de eindafwerking moet waarborgen (Oppervlakedelfstoffendecreet, art. 18, 2de lid t.e.m. 25 en art. 30). Dit instrument heeft een positief effect gehad op de organisatie van de ontginning van een aanzienlijk ontginningsgebied. Eens een bepaalde zone was afgewerkt, konden de financiële zekerheden worden afgebouwd, wat voordelig was voor de exploitant. Het instrument van de financiële zekerheden werd door de ontginningssector meer dan tien jaar op een behoorlijke manier geïmplementeerd vermits deze zekerheden in die periode door de bevoegde overheid nooit zijn moeten aangesproken worden. Daardoor kan het instrument van de financiële zekerheden worden geschrapt. Dit komt meteen ook ten goede van het ondernemersklimaat van deze sector. Hiervoor voorzien art. 50 en 51 respectievelijk in de schrapping van art. 18, 2de lid en van art. 19 tot 25 en van art. 30 in het Oppervlakedelfstoffendecreet.

De verplichting van de realisatie van de eindafwerking blijft decretaal verankerd in art. 18 en is afdwingbaar met de instrumenten van het milieuhandhavingsdecreet. Die verplichting wordt gekoppeld aan een termijn van vijf jaar na de ontginning (Art. 50 van het ontwerp Verzameldecreet via de vervanging van art. 18, 1ste lid in het Oppervlakedelfstoffendecreet).

4.2 Aanbevelingen

[9] De raden stellen vast dat het instrument van de financiële zekerheden om de eindafwerking van een ontginning te waarborgen, tot nu toe goed heeft gefunctioneerd. De raden kunnen vermoeden dat de kosten voor de opvolging van dit instrument door de overheidsadministratie hoog zijn in vergelijking met de baten. De ontginningssector heeft immers de verplichtingen van de eindafwerking meer dan tien jaar op een goede manier uitgevoerd. Toch menen de raden dat de schrapping van een instrument dat goed wordt opgevolgd niet garandeert, dat het ook zo zal blijven. Daarom stellen zij voor een bepaling in te voeren om de aanvaarde realisatie van de eindafwerking vijfjaarlijks te evalueren. Dat kan gebeuren in het kader van het Algemeen oppervlakedelfstoffenplan.

5 Hoofdstuk 12. Wijziging van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur

5.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

- [10] Artikel 52 van het ontwerp Verzameldecreet wijzigt artikel 15 van het decreet openbaarheid bestuur om in overeenstemming te zijn met het nieuwe samenwerkingsakkoord betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn (Seveso III). Artikel 15, §3 van het decreet openbaarheid van bestuur voorziet dat een aantal in artikel 15, §1 genoemde uitzonderingsgronden (op basis waarvan openbaarmaking van milieu-informatie geweigerd kan worden) niet van toepassing zijn voor informatie vermeld in het Samenwerkingsakkoord Seveso.

Artikel 15, §2 van het decreet openbaarheid van bestuur bepaalt dat een aantal uitzonderingsgronden niet kunnen worden ingeroepen wanneer de aanvraag betrekking heeft op informatie over emissies. Dit omdat er van uitgegaan wordt dat het openbare belang makkelijker zal doorwegen in het geval informatie over emissies wordt gevraagd.⁹ Voorliggend wijzigingsartikel maakt het bepaalde in artikel 15, §2 nu ook van toepassing op Seveso-informatie. Hierdoor zijn er een groter aantal uitzonderingsgronden niet van toepassing op Seveso-informatie dan voorzien in de huidige wetgeving.¹⁰

5.2 Aanbevelingen

- [11] Dezelfde wijziging werd reeds doorgevoerd in het ontwerpdecreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw en energie van 19 december 2014 (artikel 50), waarover de Minaraad om advies werd gevraagd. Deze bepaling werd echter niet weerhouden in het (op 18 december 2015) definitief goedgekeurde verzameldecreet. Het nieuwe samenwerkingsakkoord Seveso werd op 5 juni 2015 afgekondigd. Vlaanderen stemde in met het decreet van 20 mei 2016. Het samenwerkingsakkoord trad in werking op 10 juni 2016.
- [12] Seveso-informatie bevat soms vertrouwelijke bedrijfsinterne informatie en een te verregaande openbaarmaking hiervan kan leiden tot veiligheidsrisico's. In hun advies van respectievelijk 5 en 6 februari 2015¹¹ over het in de vorige alinea vermelde verzameldecreet van 3 april 2015 vroegen Minaraad en SALV dan ook om hier voorzichtig mee om te gaan en om de gevolgen van de versoepeling van de openbaarmaking van Seveso-informatie goed in kaart te brengen. In haar repliek¹² op dit advies stelde de Vlaamse regering dat aan deze bezorgdheid tegemoet wordt gekomen doordat artikel 23, §2 van het Samenwerkingsakkoord de exploitant de mogelijkheid

⁹ Memorie van toelichting bij artikel 15 van het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur, p. 33: <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2002-2003/g1732-1.pdf>.

¹⁰ Het verschil is dat na de wijziging de uitzonderingsgronden in artikel 15, §1, 1° (bescherming persoonlijke levenssfeer), 2° (geheim van de beraadslagingen van de Vlaamse regering), 5° (bescherming van de informatie die door een derde werd verstrekt zonder dat hij daartoe verplicht werd) en 7° (het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie wanneer deze informatie beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren) niet meer kunnen worden ingeroepen terwijl dat onder de huidige regeling wel kan.

¹¹ Gezamenlijk advies van Minaraad en SERV over het verzameldecreet omgeving, natuur, landbouw en energie 2015, februari 2015 (Minaraad 2015|002)

¹² Deze repliek is opgenomen in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet zoals ingediend in het Vlaams Parlement, p.9: <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2014-2015/g459-1.pdf>.

geeft om te verzoeken dat bepaalde delen van het veiligheidsrapport of de inventaris van gevaarlijke stoffen niet openbaar worden gemaakt overeenkomstig de wetgeving inzake toegang van het publiek tot milieu-informatie. Deze mogelijkheid volgt rechtstreeks uit artikel 22, lid 3 van de Seveso III-richtlijn.

- [13] Op basis van artikel 22, lid 3 van de Seveso III-richtlijn, moet een exploitant zijn verzoek om bepaalde delen niet openbaar te maken baseren op de uitzonderingsgronden in Richtlijn 2003/4/EG inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie. In Vlaanderen moet de exploitant zijn verzoek baseren op het decreet openbaarheid van bestuur. Doordat artikel 52 van voorliggend ontwerpdecreet artikel 15 van het decreet openbaarheid van bestuur (dat de uitzonderingsgronden voor de openbaarmaking van milieu-informatie bevat) wijzigt, wordt hiermee eigenlijk niet tegemoet gekomen aan de bezorgdheid van de raden.
- [14] De Seveso III-richtlijn maakt Richtlijn 2003/4/EG inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie van toepassing op verzoeken tot informatie in het kader van de Seveso-richtlijn (daar waar de Seveso II-richtlijn niet uitdrukkelijk verwees naar Richtlijn 2003/4/EG). Als gevolg hiervan moet Seveso-informatie dus beschouwd worden als milieu-informatie. Richtlijn 2003/4/EG bevat naast een generieke opsomming van weigeringsgronden die de bevoegde overheid kan invoeren om informatie niet openbaar te maken (geïmplementeerd in artikel 15, §1 decreet openbaarheid van bestuur) een specifieke regeling voor verzoeken om informatie die betrekking hebben op emissies (geïmplementeerd in artikel 15, §2 decreet openbaarheid van bestuur). Op basis van artikel 15, §2 kunnen een heel aantal weigeringsgronden niet worden ingeroepen als het verzoek betrekking heeft op emissies. Artikel 15, §2 voorziet dus in een ruimere openbaarheid voor informatie die betrekking heeft op emissies dan voor andere milieu-informatie.
- [15] Met voorliggende wijziging wil de Vlaamse regering het decreet openbaarheid van bestuur in overeenstemming brengen met de Seveso III-richtlijn. De Seveso III-richtlijn bepaalt uitdrukkelijk dat Seveso-informatie moet worden beschouwd als milieu-informatie (en dus onder de bepalingen van Richtlijn 2003/4/EG valt, zoals in Vlaanderen geïmplementeerd in het decreet openbaarheid van bestuur), maar het is voor de raden niet duidelijk of de Seveso III-richtlijn lidstaten ook verplicht om de uitzonderingsgronden die niet kunnen worden ingeroepen voor informatie over emissies ook uit te sluiten voor verzoeken tot informatie over Seveso-activiteiten. Voor zover de wijziging aan artikel 15, §3 decreet openbaarheid van bestuur niet rechtstreeks uit de Seveso III-richtlijn volgt, herhalen de raden hun vraag om de gevolgen van deze wijziging goed in kaart te brengen en beter te motiveren. In het bijzonder het feit dat een verzoek om openbaarmaking niet meer geweigerd kan worden op grond van artikel 15, §1, 7° (het vertrouwelijk karakter van de commerciële en industriële informatie) wekt de bezorgdheid van de raden.

6 Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

6.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

- [16] Dit hoofdstuk brengt diverse wijzigingen aan in het Bodemdecreet onder art. 30, 52, 54, 102, §1 en 122, §3.

De raden weerhouden voor dit advies enkel de wijzigingen die via art. 60 van het Ontwerp Verzameldecreet worden doorgevoerd aan art. 52 van het Bodemdecreet. Dit betreft met name het conformiteitsattest van OVAM dat geldt als melding of milieuvergunning of als melding of stedenbouwkundige vergunning voor bodemsaneringsprojecten (art. 54). In het attest bepaalt OVAM de milieuvoorwaarden (art. 52). Omwille van de rechtszekerheid wordt via een aanvulling van art. 52 (Verzameldecreet art. 60) uitdrukkelijk aangegeven dat OVAM 1) de voorwaarden kan vaststellen en 2) kan afwijken van de milieuvoorwaarden van VLAREM. Die afwijking heeft betrekking op de toepassing van BATNEEC op bodemsaneringen.

6.2 Aanbevelingen

- [17] De raden stemmen ermee in dat ook voor bodemsaneringsprojecten de toepassing van het algemeen principe dat technieken die overmatige hoge kosten met zich meebrengen niet als BBT worden beschouwd. Maar ze uiten wel hun bezorgdheid over de omschrijving van BBT in relatie met de overmatig hoge kosten van die technieken in het ontwerp van verzameldecreet. Doorheen de milieuwetgeving wordt BBT meerdere keren gedefinieerd of omschreven. Zo wordt de definitie van BBT laag op laag opgebouwd, hetgeen kan leiden tot discussie over de correcte betekenis van het begrip BBT en zelfs, als de coherentie in de formuleringen niet zorgvuldig wordt aangepakt, tot vervaging van het begrip. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar de definities inzake BBT in VLAREM I, art. 1, 29° en in VLAREM II (zie art. 4.4.2.1 inzake BBT en art. 4.7.0.2 inzake de beheersing van asbest). De raden stellen voor om de omschrijving m.b.t. BBT (in relatie tot overmatige hoge kosten) beter af te stemmen met de reeds toegepaste definities.

7 Hoofdstuk 20. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

7.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel¹³

¹³ Een aantal elementen in de beschrijving zijn overgenomen uit Schauvliege J., Muyters P., Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering, Transitieprioriteit circulaire economie – Inkanteling Plan C, VR 2016 1507 DOC.09/1BIS (zie ook [19]).

- [18] Bij de wijzigingen van art. 83 en 84 aan respectievelijk art. 4/1 en art. 61 in het Materialendecreet hebben de raden geen bedenkingen.

Art. 85 en 86 voorzien de vervanging van “Hoofdstuk 6. Verzelfstandiging Plan C¹⁴” van het Materialendecreet door “Hoofdstuk 6. Transitie naar een circulaire economie”, inclusief de actualisatie van art. 67. De OVAM wordt formeel de bevoegde entiteit, terwijl zij tot dusver de transitie naar een duurzaam materialenbeheer steeds ondersteunt. In samenwerking met alle betrokken actoren geeft zij invulling aan de transitie naar een duurzaam materialenbeheer en een circulaire economie. Het doel van de transitie wordt niet gewijzigd. De OVAM neemt het initiatief voor het oprichten van een samenwerkingsverband. Waar het samenwerkingsverband voorheen beperkt was tot enkele overheidsinstanties (OVAM, DEWI, DAR en VITO), wordt dit nu uitgebreid met organisaties die het bedrijfsleven, de kenniswereld en het middenveld vertegenwoordigen. Vanuit welk oogpunt dat samenwerkingsverband wordt opgezet wordt beperkt tot de algemene doelstelling en voorziet geen verdere verfijning (operationele ondersteuning, uitvoeren opdrachten en projecten, stimulering informatie-uitwisseling en samenwerking). De scope en de inhoud van het samenwerkingsverband Plan C worden gewijzigd om in lijn te zijn met de bijkomende uitdagingen die gepaard gaan met de meer uitgebreide scope van de transitieprioriteit circulaire economie. Binnen het samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt over de samenstelling van een publiek private stuurgroep (die de transitie inhoudelijk en strategisch coördineert) en zijn huishoudelijk reglement. De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen. Met deze ingreep wordt de term “Plan C” uit het Materialendecreet verwijderd.

7.2 Aanbevelingen

- [19] De strategische onderbouwing van de voorstellen tot bijstelling van het Materialendecreet komt uitvoerig aan bod in het dossier dat werd voorgelegd met de adviesvraag aan de Minaraad omtrent de inkanteling van Plan C in het personeelsbestand van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij¹⁵. De bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering¹⁶ verwijst naar een evaluatie van het Vlaams Materialenprogramma (VMP) in 2015, waaruit een aantal aanbevelingen kwamen. Onder meer omtrent de optimalisatie van de werking van het VMP door bijstelling van governance-aspecten. Daarbij werd er op gewezen dat een veel grotere coherentie mogelijk is. Het doorvoeren van de nodige optimalisaties zou leiden tot een slagkrachtig VMP 2.0. Er wordt toegewerkt naar een geïntegreerde en complementaire structuur (transitieplatform), die de drie pijlers (actieprogramma, lerend netwerk en onderzoek) omvat en linken legt met andere beleidsthema's.

¹⁴ Plan C is één van de drie pijlers van het Vlaams Materialenprogramma. Het is een visiepijler met aanjagersrol in experimenten en netwerking, ook het ‘lerend netwerk’ genoemd.

¹⁵ Minaraad, Briefadvies van 17 augustus 2016 omtrent de inkanteling van Plan C in het personeelsbestand van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (Minaraad, 2016|014)

¹⁶ Schauvliege J., Muyters P., Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering, Transitieprioriteit circulaire economie – Inkanteling Plan C, VR 2016 1507 DOC.09/1BIS

De Nota verduidelijkt ook dat:

- de stuurgroep evenwichtig wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van organisaties die een belangrijke rol spelen in de transitie naar een circulaire economie en die het engagement opnemen om er tijd en middelen in te investeren.
- de verzelfstandiging van Plan C niet langer noodzakelijk en wenselijk wordt geacht omdat 1) inmiddels algemeen aanvaard is dat de overheid zelf een aanjagende functie heeft; 2) de inkanteling van personeel en taken van Plan C in de OVAM tot een meer slagkrachtig geheel leidt; 3) het uitblijven van een stabiele en structurele financiering namens de overheidspartners eindelijk opgevangen wordt.
- een plan van aanpak voor de invulling van de transitie circulaire economie tegen het einde van 2016 verder wordt uitgewerkt tot een formele startnota ten behoeve van het Voorzitterscollege en de Vlaamse Regering.

[20] Naar aanleiding van het advies van februari 2011 over het Materialendecreet¹⁷ gaven Minaraad en SERV advies over de wijze van verzelfstandiging van Plan C. De raden stelden dat er te weinig informatie was om een helder en duidelijk standpunt in te nemen over de keuze voor een structuur voor Plan C.

De raden legden in het vermelde advies wel een aantal principes voor die moeten bewaakt worden, ongeacht de structuur voor Plan C. Derhalve zijn ze nu van toepassing op de rol van OVAM, de samenwerking met de andere beleidsdomeinen, het samenwerkingsverband en de stuurgroep. Deze principes zijn:

- *Een transparante juridische structuur voor alle deelnemers aan het netwerk en voor alle partners buiten het netwerk;*
- *Transparante overheidsparticipatie vanuit verschillende beleidsdomeinen waarbij de identiteit en de rol van iedere overheidsactor duidelijk is;*
- *Voldoende afstemming tussen OVAM en de andere participerende beleidsdomeinen;*
- *Voldoende afstemming tussen de participerende overheden en de rest van het netwerk;*
- *Garanties voor de rol van het middenveld, dit impliceert een gezond evenwicht in het netwerk en in als zijn bestuursorganen;*
- *Een effectieve en efficiënte ondersteuning van de overheid die echter de rol van andere partners niet hypothekeert;*
- *Een structuur die in zijn totaliteit ook een weerspiegeling is van de gedeelde verantwoordelijkheid in het netwerk tussen overheden, bedrijven, maatschappelijke actoren en kennisinstellingen;*
- *Transparante en duidelijke financieringsmechanismen waarbij de mogelijkheden voor alternatieve financiering maximaal behouden blijven;*
- *Maximaliseren van de kennisopbouw rond dergelijke processen bij de participerende actoren;*

¹⁷ Gezamenlijk advies van Minaraad en SERV over het Materialendecreet, februari 2011 (Minaraad, 2011|12).

- *Maximaal kunnen inspelen op de Europese ontwikkelingen op het domein van duurzaam materialenbeheer.*

De raden stellen vast dat de onderbouwing van de inkanteling van Plan C in de OVAM gemotiveerd wordt door: *“het uitblijven van een stabiele en structurele financiering namens de overheidspartners eindelijk opgevangen wordt”* (zie [19]). Dit ligt in lijn met de *duidelijke financieringsmechanismen* die de raden als één van de principes naar voor schoven. De raden herhalen dat zij alle vermelde principes herbevestigen als basis voor de werking van het VMP. N.a.v. de voorstellen in het ontwerp van Verzameldecreet kunnen de raden nog niet aftoetsen of alle principes doorwerken in de werking van het VMP, de rol van OVAM e.a. actoren omdat nog veel regels moeten vastgesteld worden over de samenwerking met de andere Vlaamse actoren (o.a. DEWI, DAR en VITO), over het samenwerkingsverband, over de samenstelling van de publiek-private stuurgroep en over het huishoudelijk reglement.

De raden vragen daarom inspraak voor het betrokken middenveld in het plan van aanpak voor de invulling van de transitie circulaire economie en de uitwerking van een formele startnota.

- [21] Er kan ten slotte ook opgemerkt worden dat de term “digitaal” (art. 83) tot dusver niet gebruikt wordt in het Materialendecreet noch in VLAREMA, maar wel “elektronisch”. Voor de eenvormigheid is het wellicht zinvol de terminologie af te stemmen.

8 Hoofdstuk 23. Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten

8.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

- [22] Artikel 102 van het ontwerpdecreet bevat een aanvulling op de bevoegdheidsverdeling zoals opgenomen in artikel 6 van het decreet complexe projecten. De bevoegdheidsverdeling in het decreet complexe projecten is in principe gebaseerd op de lijsten met Vlaamse en provinciale projecten zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten in uitvoering van het decreet omgevingsvergunning. Momenteel zijn er een tiental pilotoprojecten lopende die de procedure in het besluit complexe projecten willen volgen. In een aantal van deze projecten is er discussie over het aanduiden van de bevoegde overheid. Artikel 102 voert daarom in het decreet complexe projecten de mogelijkheid in om in onderling akkoord tussen de betrokken bestuursniveaus de bevoegde overheid aan te duiden in afwijking van de gesloten lijsten in het hoger vermelde besluit ter aanduiding van de gesloten lijsten. Het delegatiebesluit moet worden opgenomen in het ontwerp van voorkeursbesluit en na schriftelijke instemming van de betrokken bestuursniveaus. De betrokken bestuursniveaus kunnen hierbij (bijv. financiële) afspraken maken in verband met de opmaak van het voorkeurs- of projectbesluit.

8.2 Aanbevelingen

- [23] De raden gaan in principe akkoord met de mogelijkheid die wordt ingevoerd om de bevoegde overheden toe te laten hun beslissingsbevoegdheid te delegeren aan een ander bestuursniveau. De mogelijkheid om de bevoegdheid over een voorkeursbesluit of projectbesluit te delegeren aan een ander bestuursniveau werkt in twee richtingen. Een lager bestuursniveau kan zijn bevoegdheid delegeren aan een hoger bestuursniveau, maar een hoger bestuursniveau kan zijn bevoegdheid ook delegeren aan een lager bestuursniveau. In dit laatste geval moet volgens de raden vermeden worden dat een lokaal bestuur de volledige beslissingsbevoegdheid krijgt om een voorkeurs- of projectbesluit te nemen in het kader van een project met een bovenlokale impact.

9 Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden, en het decreet van 29 maart 2002 houdende bekrachtiging van de stedenbouwkundige vergunningen verleend door de Vlaamse Regering op 18 maart 2002 in toepassing van het decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden.

9.1 Beschrijving wijzigingsvoorstel

- [24] Wijzigingsartikel 104 en 105 betreffen een aanpassing van het nooddecreet Deurganckdok, onder andere in het kader van de vernietigingsprocedure tegen het GRUP Afbakening Zeehavengebied Antwerpen – havenontwikkeling linkeroever. Om toekomstige juridische problemen te vermijden, is – volgens de Memorie van toelichting - een decretaal initiatief nodig, dat de vorm aanneemt van een aanpassing van het nooddecreet. Concreet wordt onder andere voorgesteld om de werking in de tijd van het nooddecreet uitdrukkelijk te koppelen aan het Deurganckdok en wordt bevestigd dat dit geen toepassing kan vinden voor latere werken en handelingen. Er wordt wel bepaald dat de verplichtingen in het kader van de Habitatrichtlijn niet in het gedrang mogen komen.

9.2 Aanbevelingen

- [25] Het Nooddecreet kwam destijds tot stand als antwoord op een officiële ingebrekestelling van de Europese Commissie in het kader van de bouw van het Deurganckdok. Als reden voor de wijzigingen wordt in de memorie van toelichting¹⁸ onder andere gesteld dat er in het kader van de hangende vernietigingsprocedures tegen het GRUP Afbakening Zeehavengebied Antwerpen – havenontwikkeling

¹⁸ Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw. VR2016 1507 DOC.083/3QUATER, p.46

linkeroever een middel wordt geput uit het Nooddecreet, met name dat bepaalde onderdelen uit dit GRUP op onwettige wijze van dit Nooddecreet zouden afwijken.

Gelet op de hierboven vermeldde hangende vernietigingsprocedures tegen dit GRUP en gelet op het recente arrest van het Europees Hof van Justitie (zie ook onder Hoofdstuk 10. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu), bevelen de raden aan om met de nodige voorzichtigheid om te gaan met wijzigingen aan het Nooddecreet en eventuele noodzakelijke wijzigingen aan dit Nooddecreet eerst met de Europese Commissie af te toetsen.